

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0423U100178

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-10-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Полтавець-Гуйда Оксана Вікторівна

2. Oksana Poltavets-Guida

Кваліфікація: доцент

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 26.00.01

Назва наукової спеціальності: Теорія та історія культури

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 26-10-2023

Спеціальність за освітою: Художник, живописець, педагог

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.850.01

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.19, 18.19.05, 18.31.31, 18.31.41

Тема дисертації:

1. Художньо-історичні доміанти творчості Віктора Полтавця в українському образотворчому мистецтві другої половини XX – початку XXI століть
2. Artistic and historical dominants of Viktor Poltavets' work in the Ukrainian fine arts of the second half of the XX – early XXI centuries

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню творчості Віктора Полтавця (1925– 2003), видатного історичного живописця і графіка, професійна діяльність якого припадає на другу половину XX – початок XXI ст. Український історичний жанр має глибоку художню традицію, він представлений низкою великих майстрів живопису. Становлення В. Полтавця як художника відбулося в повоєнний період в майстерні батального живопису М. Дерегуса Харківського художнього інституту. Перші твори художника, включаючи його дипломну роботу, присвячені Другій світовій війні, вони вирізняються правдивістю, глибоким психологізмом та авторською інтерпретацією подій. Разом з тим, митець ілюструє ряд видань української та світової літератури на історичні сюжети, а також пише картини, присвячені тематиці давньої української історії, яка в подальші роки стане для митця визначальною. Творча діяльність В. Полтавця узгоджувалася із явищем «хрущовської відлиги». Художньо-естетичні устремління художника були заглиблені в національні історичні

джерела, відзначалися мистецькими пошуками в ділянці синтезу традиції й новаторства. В такому сенсі можна говорити про мистецьке шістдесятництво, нонконформізм В. Полтавця. Художній спадок В. Полтавця репрезентує в собі зразки живопису та графіки, втілює образи історичних діячів та тематичні сюжети героїчної історії України (скіфського періоду, давньоруської та козацької доби, громадянської і Другої світової воєн). Митець в складних умовах засилля канону соцреалізму зумів утвердити себе як національний художник, розвинути відмінний, суб'єктивований погляд на історію українського народу, відповідно трактуючи людину-героя, месника, ватажка, а також предметне та природне середовище різних епох. Ключові слова: В. Полтавець, історичний живописець, український історичний жанр, живопис, графіка, ілюстровані видання, харківська школа живопису, М. Дерегус, мистецькі пошуки, нонконформізм, художній спадок.

2. The dissertation is devoted to the research of Victor Poltavets (1925–2003), an outstanding historical painter, battle artist, whose creative and professional development dates back to the second half of the XX – early XXI century, coinciding with the period of the Soviet totalitarian system and the ideology generated by it. Socialist realism as the leading artistic method was a form of the new academicism, in which genre definitions acquired ideological meaning, bringing aesthetics and politics closer together. Ukrainian historical genre has a deep artistic tradition, due to both historical and cultural and artistic circumstances of its origin and development. V. Poltavets' creative path as an artist fell on the post-war period and was formed at the Kharkiv Art Institute under the influence of the battle painting workshop of M. Deregus. It was found that the first works of the artist, including his graduating picture, were devoted to World War II and were thematic and battle plots, executed in the general style of socialist realism, although they differ in truthfulness, increased psychology and author's interpretation of events. At the same time, the artist's work includes works on ancient Ukrainian history, in particular the era of the Cossacks and Kyiv Rus ("Koliivshchyna", "Battle of Berestechko", "Commander Bohdan Khmelnytsky", "Sviatoslav"), which in later years will be decisive for V. Poltavets. V. Poltavets' early creative activity was objectively consistent with the phenomenon of "Khrushchev's thaw", which covered decades from the mid-1950s to the mid-60's. finding its place in the stream of artistic pursuits, especially in the area of synthesis of tradition and innovation, which enriched Ukrainian art with a living, distinctly individualized view of life and the world. The focus on the best examples of national art and the powerful development of national tradition provided a balance of traditional and modern, which brought new accents to his artistic vision of the national picture of the world. In this sense, we can talk about the artistic sixties of V. Poltavets, his nonconformism, which fully reflected the nation-centric, state-building, anthropocentric, spiritual trends of the second half of the twentieth century, leaving its mark in the history of Ukrainian art. Along with the concept of socialist realism, another term existed and was embodied in various artistic manifestations – artistic nonconformism, a cultural and artistic phenomenon that existed in opposition to the official artistic doctrine of Soviet fine arts, its presence in Ukraine dates back to the early 1950s. – 1960 years and which opposed the ideological clichés regulated by academicism in art, was a manifestation of free art, not bound by any ideologues. Local artistic nonconformism is a kind of continuation of the avant-garde tradition, which was interrupted by the official ideology of socialist realism. V. Poltavets' artistic heritage represents samples of painting and graphics, which were the result of creative research and intellectual work, embodying images of historical figures and thematic plots of the heroic history of Ukraine (Scythian period, Kievan Rus and Cossack era, Civil War, the Second World War). Each work of V. Poltavets is associated with the renewal of the visual language and the arsenal of means of expression and serves as a combination of traditional and author's compositional and spatial principles of creating a picture. The artist managed to develop an excellent, subjective view of the history of the Ukrainian people, in its various manifestations, interpreting the man-hero, the avenger, the leader, as well as the material and natural environment of their life, in the difficult conditions of the dominance of the Soviet socialist-realist canon. Key words: V. Poltavets, historical-battle genre, Ukrainian fine arts, painting, graphics, book illustration, historical themes, Kharkiv school of painting, M. Deregus, artistic composition, stylistic characteristics.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Полтавець-Гуйда О. В. Історико-героїчна тематика Київської Русі і Гетьманщини у творчості В. Полтавця у контексті розвитку українського мистецтва. Мистецтвознавчі записки. 2020. № 38. С. 46–51. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-2180.38.2020.222079>
- Полтавець-Гуйда О. В. Книговидавництво в Україні і книжкова ілюстрація в творчості Віктора Полтавця. Вісник НАКККіМ. 2021. № 1. С. 76–83. DOI: [10.32461/2226-3209.1.2021.229558](https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2021.229558)
- Полтавець-Гуйда О. В. Мистецтво діорами і панорами. «Штурм турецького валу» В. Полтавця. Культура і сучасність : альманах. 2020. № 2. С.158–163. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-0285.2.2020.222397>
- Полтавець-Гуйда О. В. Становлення жанру історичної картини в Україні (кінець XIX – поч. XX ст.) в контексті розвитку європейського живопису. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2012. № 1. С. 105–112
- Полтавець-Гуйда О. В. Діяльність художника В. Полтавця у видавництві «Веселка» (1958–1975): тенденції та основна проблематика. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2021. № 4 (40). С. 24–132. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.4.3>
- Полтавець-Гуйда О. В. Віктор Полтавець – Головний художник видавництва «Веселка», знаний майстер художньої ілюстрації. Сучасна мистецька освіта: досвід, проблеми та перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ : Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, 2021. С. 128–132
- Полтавець-Гуйда О. В. Історичні герої України доби Гетьманщини в творчості видатного українського художника другої половини XX – поч. XXI ст. В. Полтавця. Topical issues of modern science, society and education : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. Харків, 8–10 серпня, 2021 р. Харків, 2021. С. 711–717
- Полтавець-Гуйда О. В. Підготовчі студії до картини і художньої ілюстрації як важлива складова творчості Віктора Полтавця. Сучасна мистецька освіта: досвід, проблеми та перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ : Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, 2020. С. 156–161
- Полтавець-Гуйда О. В. Стилiстичні особливості дизайну книги 50– 70-х років XX століття в графічній творчості В. Полтавця. Дизайн після епохи постмодерну: ідеї, теорія, практика : матеріали Всеукраїнської науково- практичної конференції. Київ : Національний університет культури і мистецтв 2021. С. 222–227
- Полтавець-Гуйда О. В. Сучасний стан та актуальність розвитку декоративно-прикладного мистецтва в Україні. Актуальні питання мистецтвознавства: сучасність і перспективи (постать митця у векторі сучасних художніх трансформацій: український вимір) : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Харків, 2019. С. 89–92
- Полтавець-Гуйда О. В. Творчість художника В. Полтавця як відображення героїчного минулого України. Соціокультурні тенденції розвитку сучасного дизайну та мистецтва : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції. Херсон : Херсонський національний технічний університет, 2021. С. 115–118
- Полтавець-Гуйда О. «Україна від Трипілля до сьогодні в образах сучасних художників» – десята виставка 2022 р. в межах проекту Всеукраїнського бієнале мистецтва історичного жанру. Культурні та

мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції / М-во культ. України та інформ. політики ; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. (Київ, 10 листопада 2022 р.). Київ : НАКККиМ, 2022. С. 46–49

- Полтавець-Гуйда О. В. Полтавець Віктор Васильович. Шевченківська енциклопедія : в 6 т. Т. 5: Пе-С / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка ; редкол. М. Г Жулинський (гол.) та ін. Київ, 2015. С. 247

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0118U001513

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михальчук Вадим Володимирович
2. Vadym V. Mikhalchuk

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214142

Місцезнаходження: вул. Лаврська 9, корп.15, Київ, 01015, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бардік Марина Афанасіївна
2. Maryna A. Bardik

Кваліфікація: кандидат мистецтвознавства, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний заповідник "Киево-Печерська Лавра"

Код за ЄДРПОУ: 20073260

Місцезнаходження: вул. Лаврська, 9, корп. 8, Київ, 01015, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Роготченко Олексій Олексійович

2. Oleksiy O. Rogotchenko

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4631-8260

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

Код за ЄДРПОУ: 26167849

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 18-д, Київ, 01133, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія мистецтв України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Денисюк Жанна Захарівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Денисюк Жанна Захарівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Терещенко А. С.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна